

અક્રમ ચુચ્ચા

જાન્યુઆરી ૨૦૨૦ ગુજરાતી દાદા ભગવાન પરિવાર ₹ 20

The power 9
of
series 2

કોઈપણ ધર્મનું કિંચિત્માત્ર
પ્રમાણ ન દુબાય

The Augmented Reality Magazine
For details, visit page 24

અનુક્રમણિકા

04 કલમ-૨

05 નિયમિત કલમ-૨
બોલ્યા...

વિશ્વના ધર્મો

06

જ્ઞાની વિથ યુથ

08

10 ધર્મ અને ધાર્મિક...

12 ઉ and A

Bhakti Karaoke
નિશ્ચયથી નમન કરું

15

દાદાશ્રીના
પુસ્તકની જલક

16

18 મહિનાન
પુરુષોની ઝાંખી

20 આપણી જતને
ચકાસીએ...

#કવિતા

21

વાર્ષ: ૭, અંક : ૦૮

સાલંગ અંક : ૮૧

જાન્યુઆરી ૨૦૨૦

સંપર્ક સ્ત્રો :

જ્ઞાનીજી છાયામાં,
શ્રીમંદિર સંકુલ, સીમંદાર સીટી,
અમદાવાદ-કલોલ હાઇવે,
મુ.પો. - અડાલજ
જી.ગાંધીનગર-૩૮૨૪૨૧, ગુજરાત.
કોન : (૦૭૯) ૩૬૮૩૦૧૦૦

email: akramyouth@dadabhagwan.org
website: youth.dadabhagwan.org
store.dadabhagwan.org/akram-youth

તંત્રી - ડિઝિટ મણેતા।

Printer & Published by
Dimple Mehta on behalf of
Mahavideh Foundation
Simandhar City, Adalaj -
382421. Taluka & Dist - Gandhinagar

Owned by
Mahavideh Foundation
Simandhar City, Adalaj -
382421. Taluka & Dist - Gandhinagar

Published at
Mahavideh Foundation
Simandhar City, Adalaj -
382421. Taluka & Dist - Gandhinagar

Printed at : Amba Offset
B-99, GIDC, Sector-25,
Gandhinagar – 382025. Gujarat.
Total 24 Pages with Cover page

Subscription

Yearly Subscription

India : 200 Rupees

USA: 15 Dollars

UK: 12 Pounds

5 Years Subscription

India : 800 Rupees

USA: 60 Dollars

UK: 50 Pounds

In India, D.D. / M.O. should be drawn
in favour of "Mahavideh Foundation"
payable at Ahmedabad.

© 2020, Dada Bhagwan Foundation.
All Rights Reserved

સંપાદકીય

હાલા મિત્રો,

અજમ યુથની આપણી નવ કલમોની શ્રેણીના આ
અંકમાં આપણે બીજુ કલમને સવિસ્તાર સમજુશું.

‘ધર્મ’ શાઢના અલગ-અલગ અર્થ જોવા મળે છે.

કોઈપણ વસ્તુના સ્વાભાવિક ગુણોને તે વસ્તુનો ધર્મ કહેવાચ
છે. જેમ કે અભિનનો ધર્મ તેની ગરમી અને તેજ છે. વળી
શારાઓમાં તો વેદોમાં ઉપદેશાયેલા શુલ્કર્માને ધર્મ કહેવામાં
આવ્યો છે. જે આપણે પ્રાચીન અર્થ જોઈએ, તો ધર્મ એટલે
જીવન જીવવાની જ્યાયપૂર્ણ અને કર્તવ્યપૂર્ણ રીત.

પ. પૂ. દાદા ભગવાન આમાંથી કયા ધર્મની વાત કરી
રહ્યા હશે એવો પ્રશ્ન તો સહેજે ઊભો થઈ જ જાય ને?
આપણે આ અંકમાં ધર્મની નવી જ વ્યાખ્યા અને બદા
દિલેટીવ ધર્મો વિષે પ. પૂ. દાદા ભગવાન શું કહેવા માગે છે
તેમ જ આપણાથી જાણતા કે અજાણતા કોઈપણ ધર્મનું
પ્રમાણ કર્યાં-કર્યાં દુભાવાઈ જાય છે તે સમજુએ. સાથે સાથે
આવી ભૂલોમાંથી કેવી રીતે બહાર નીકળી શકાય એની
ચાવીઓ મેળવીએ અને બીજુ કલમ થકી ફરી કર્યાડેય પણ
આપણાથી કોઈપણ ધર્મનું કિંચિત્માત્ર પણ પ્રમાણ ન દુભાય
એવો નિશ્ચય કરીએ. કરશોને?

- ડિમ્પલ મહેતા

ਕਲਮ ਰ

‘ਛੇ ਦਾਦਾ ਭਗਵਾਨ! ਮਨੇ ਕੋਈਪਣਾ ਧਰਮਨੁੰ ਕਿੰਚਿਤਮਾਤਰ
ਪਣ ਪ੍ਰਮਾਣਾ ਨ ਦੁਭਾਅ, ਨ ਦੁਭਾਵਾਅ ਕੇ ਦੁਭਾਵਾ
ਪ੍ਰਤੇ ਨ ਅਨੁਮੋਦਾਅ ਐਵੀ ਪਰਮ ਸ਼ਾਕਿਤ ਆਪੇ. ਮਨੇ
ਕੋਈ ਪਣ ਧਰਮਨੁੰ ਕਿੰਚਿਤਮਾਤਰ ਪਣ ਪ੍ਰਮਾਣਾ ਨ ਦੁਭਾਵਾਅ
ਐਵੀ ਸ਼ਾਦਵਾਦ ਵਾਣੀ, ਸ਼ਾਦਵਾਦ ਵਰਤਨ ਅਨੇ
ਸ਼ਾਦਵਾਦ ਮਨਨ ਕਰਵਾਨੀ ਪਰਮ ਸ਼ਾਕਿਤ ਆਪੇ.’

નિયમિત કલમ-૨ બોલ્યા પછી થયેલા અનુભવો

પહેલાં મારાથી અલગ અલગ ધર્મોની કમ્પેરીજન થયા કરતી અને થતું કે બીજા ધર્મો કરતાં આપણો ધર્મ વધારે આગળ છે. પણ, બીજુ કલમ નિયમિતપણે બોલવાથી એ ઘણું ઓછું થઈ ગયું અને હવે સમજાય છે કે બધા ધર્મો પોતાની રીતે યોગ્ય જ છે.

- ભાવિની, મુંબઈ

મને પહેલાં કોઈ ધર્મના સાધુ કે કોઈ ફોલોઅર્સનું અજુગતું વર્તન કુ વ્યવહાર જોઈને આખા ધર્મ વિષે નેગેટિવ થતું કે આ ધર્મવાળા આવા જ હોય. મને અલગ અલગ ધર્મોના નિયમો કે રીત-રિવાજો જોઈને મારા ભાવ બગડી જતા અને ક્યારેક વાણીથી પણ વિરાધના થઈ જતી. મારી પાસે પહેલાં કોઈ બીજા ધર્મનું નેગેટિવ બોલવા આવે ત્યારે હું એમની સાથે સહમત થઈ જતો, તે તો સાવ જ બંધ થઈ ગયું છે. જ્યારે બે અલગ અલગ ધર્મના લોકો કોઈ એક બાબત માટે ઝડપો કરતાં, તે જોઈને પહેલાં મારાથી ખૂબ વિરાધના થતી, પણ, હવે એ બાબતથી હું અપસેટ નથી થતો. સાથે હવે હું સામેની વ્યક્તિને સમજાવી પણ શકું છું.

- કૃતિકા, મુંબઈ

વिश्वना धर्मो

हिंदू धर्म

शीख धर्म

बौद्ध धर्म

प्रिस्टी धर्म

कन्दूशियसे
जणावेलो धर्म

वैश्विक धर्म

शिन्तो धर्म

ईस्लाम धर्म

તાઓ ધર્મ

જરથોસ્તી ધર્મ

ISKCON

ઇસ્કોન

યહૂદી ધર્મ

સ્વામીનારાયણ
સંપ્રદાય

રામકૃષ્ણ મિશન

જૈન ધર્મ

બહાઈ મારી

બહાઈ ધર્મ

જ્ઞાની વિથ યુથ

મારા જીવનમાં ઘણો બધો
કેરકાર થયો છે. એમાં
મોટો ફાળો નવ કલમોનો
જ છે. વ્યવહારમાં દરેક
કલમ દ્વારા વધુમાં વધુ
શક્તિ માંગવાનું મને બહુ
અનુકૂળ પડ્યું.

પ્રશ્નકર્તા: ઘણા વખતથી મારા જીવનમાં ઘણો બધો ફેરફાર થયો છે. એમાં મોટો ફાળો નવ કલમોનો જ છે. વ્યવહારમાં દરેક કલમ દ્વારા વધુમાં વધુ શક્તિ માંગવાનું મને બહુ અનુકૂળ પડ્યું. કાલે તમે સૂક્ષ્મ ધર્મની વાત કરી. તો મને લાગ્યું કે મનનો ધર્મ વિચાર કરવાનો કહેવાય ને!

પૂજ્યશ્રી: હા.

પ્રશ્નકર્તા: તો મનના વિચારો સારા-ખરાબ બધા આવ્યા કરે એમાં ડીસ્ટર્બ થઈ જઈએ, તો એ પાછું એને વગોલ્યું જ કહેવાય ને?

પૂજ્યશ્રી: હા, મન મનના ધર્મમાં છે તો અહંકાર એ અહંકારના ધર્મમાં છે. બુદ્ધિ એ બુદ્ધિના ધર્મમાં છે. ડખો કરવો એ બુદ્ધિનો ધર્મ.

પ્રશ્નકર્તા: તો આપણે ડખો કર્યો કહેવાય?

પૂજ્યશ્રી: ના, હવે આત્મા છીએ આપણે, આત્માનો ધર્મ શું? જોવું જાણવું.

પ્રશ્નકર્તા: હા.

પૂજ્યશ્રી: આત્મા જ્ઞાનવાળો છે અને જ્ઞાનથી જુએ, જાણો એટલો જ ભાગ આત્માનો. આત્માએ એના ધર્મમાં રહેવાનું છે. આ તો કોઈકના ધર્મને મેં કર્યું કહે છે. એટલે માર પડે છે પછી, ગુનો ચોંટે છે.

પ્રશ્નકર્તા: એ ડખો કર્યો કહેવાય?

પૂજ્યશ્રી: ડખો કર્યો કહેવાય. ડખો એ ખરેખર પેલી બુદ્ધિ કરે છે, કેટલો ખરાબ વિચાર આવ્યો. એ તમે શું કામ ખરાબ ને સારાની ઉપાધિમાં પડો છો? સમભાવે નિકાલ કરો તો આત્મધર્મમાં આવી ગયા આપણે. પાંચ આજાથી આત્મધર્મમાં રહેવાય. અહુંકાર વપરાય એનું નામ ધર્મ કહેવાય. પોતે ‘હું દાનેશ્વરી છું’ માને એ એનો અહુંકાર કહેવાય. અને મારે દાન આપવું છે, મારો ધર્મ છે. ‘હું ચોર છું’ એ માને એ અહુંકાર કહેવાય. અને ‘ચોરી કરવી’ એ એનો ધર્મ. હવે અહુંકાર અને અહુંકારનું કાર્ય, એનાથી ઉપર આપણે આત્મા અને આત્માનું કાર્ય શું? ભેવું, જાણવું. કે આ ચંદુ દાની છે, દાન આપે છે. એ વ્યવસ્થિતના તાબે છે. હું નથી આ. એ આપણે જ્ઞાનમાં આવ્યા. કોઈ એન્જિનિયર હોય, તો એ આજે મશીનરીનું રિપેરીંગ કરતો હોય, તો એણે ગયા ભવમાં ભાવ કરેલો છે. તે એને આજે આ અહુંકારઝપે અને અહુંકારનો ધર્મ આ ભવમાં ફળ આપે. જેમ, હું આમની વહુ થાઉં, આ મારી સાસુ છે, હું ઘર સાચવું છું, આ મારા બે છોકરા છે, મારો ધર્મ બધાને જમાડવા, સંસ્કાર આપવા, તે વહુપણા એટલે વાઈફનો ધર્મ થયો. ને સાસુપણું તો સાસુનો ધર્મ. એવું દરેક અસ્તિત્વ, ને અસ્તિત્વ એટલે શું? હું છું અને પછી હું આવું કરું છું એ પછી એનો ધર્મ થયો. એટલે અહુંકાર ને અહુંકારનો ધર્મ. એટલે એવું કહીએ કે, “આમ ચોરી કરો છો, ભાન પડતું નથી, સમજતા નથી, કેટલું ખરાબ કરો છો.” તો એના ધર્મને તોડ્યો કહેવાય. અહુંકારને દુભાવ્યો કહેવાય. અને કોઈનાયે ધર્મનું પ્રમાણ દુભાવીએ અને આપણો મોક્ષ થાય એ બનવાનું નથી. એને

કહેવાય કે ભાઈ, તમે આ કોઈકનું લઈ લો છો, આપણું કોઈ લઈ લે તો ગમે આપણને? અને લોકોને ખબર પડશે તો તમને પકડીને મારશે. એટલે તમે પર્ચિણામ વિચારો. આમાંથી બહાર નીકળો, નક્કી કરો કે આ ‘‘ચોરી કરવી’’ એ ખોટું છે.

પ્રશ્નકર્તા: બરાબર.

પૂજ્યશ્રી: ખોટો કહેવા કરતા ‘આ ન કરાય,’ ‘આ કરાય’ એવી જાગૃતિ અને સમજણ આપવી એ આપણા તરફનો ભાગ છે.

પ્રશ્નકર્તા: હા, બરાબર.

પૂજ્યશ્રી: અને એને એ પકડવાનું હોય કે આ ચોરીની કિયા કરું છું એ ખોટું છે, હવે નહિ કરું. જેટલી વાર થાય એટલી વાર પસ્તાવો લે. પણ આમાં આપણે શું શીખવાનું છે, એ આત્મા છે પોતે. એના બ્યુ પોઇન્ટે આવેલો છે.

પ્રશ્નકર્તા: બીજુ કલમમાં કંઈ સૂક્ષ્મ ફોડ છે?

પૂજ્યશ્રી: સૂક્ષ્મ તો ઠેઠ આત્મા સુધી પહોંચે છે. આત્મા જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા છે, એટલે જ્ઞાન એનો ગુણ છે અને જાણવું એનો ધર્મ છે. પછી અજ્ઞાનમાં અહુંકાર તોભો થયો તે ‘હું ચોર છું’ એવું કહે છે. અને પછી એનો ચોરીનો ધર્મ, તે ચોરીની કિયા કરે છે. એટલે આ સૂક્ષ્મ ઠેઠ આત્મા સુધી અડે છે. એટલે પોતે આત્મા થયો તો એના અહુંકારનું પ્રમાણ ન દુભાય, ધર્મનું પ્રમાણ ન દુભાય. તો એ આત્મારૂપે જોઈ શકે એને. એટલે આ સૂક્ષ્મતર, સૂક્ષ્મતમ લેવલે તમને એ ચિલેટીવમાં નિર્દોષ દેખાય, દિયલમાં આત્મારૂપે દેખાય.

પ્રશ્નકર્તા: એટલે આપણે દરેકને નિર્દોષ જોવાની જે દ્રષ્ટિ છે એમાં બદ્યું આવી જ ગયું?

પૂજ્યશ્રી: આવી જ જાય, છેવટે આ જ આવશે.

લોકો શા માટે

ધર્મ અને ધાર્મિક વ્યક્તિત્વોમાં મતભેદ રાખે છે તેના કારણો

પોતે શ્રેષ્ઠ છે
એવી
અનુભૂતિ

તેઓ જેવી માન્યતાભર્યા
વાતાવરણમાં ઉછર્યા હોય,
તેને લીધે તેઓ બીજા
ધર્મોને જુદા માને છે અને
છેવટે મતભેદ પાડે છે.

જ્યારે પૂર્વગ્રહ સાથે વપરાય
છે, ત્યારે વિવાદનું મુખ્ય
કારણ બની જાય છે.

સંદેશવ્યવહારના
સાધનો
(સોશિયલ મીડિયા)

અધૂરી અને
વિવાદાસ્પદ
માહિતી

ઘણીવાર બધા જ તથ્યો લોકો
સમક્ષા રજૂ થતા નથી અને
એકની તરફેણમાં વાળી
દેવામાં આવે છે, જે પાછળથી,
બીજા પક્ષ માટે અશાંતિનું
કારણ બને છે.

માન્યતાઓ અને વ્યવહારમાં તકાવત

વિવિધ ધર્મો દ્વારા અનુસરવામાં આવતા ધાર્મિક કાર્યો, તેમને માપવા માટે એક ગેજ બની જાય છે, અને જ્યારે કોઈની માન્યતા તેમની સાથે મળતી ન આવે, ત્યારે તેઓ આખા ધર્મ વિશે નેગેટિવ વાતો વિચારવાનું અને કહેવાનું શરૂ કરે છે.

ઘણી વાર એવું બને છે કે, લોકો એક જ વ્યક્તિ સાથેના તેમના અનુભવ પરથી, તે વ્યક્તિ પસંદ કે નાપસંદ પડતાં તેના પરથી જ આખા ધર્મ માટે નિર્ણય લઈ લે છે.

ટૂંકી દ્રષ્ટિ

ધાર્મિક પોશાકમાં તકાવત

બાધ્ય દેખાવ અને ફેસ-અપ પણ એક ભૂમિકા ભજવે છે, ખાસ કરીને અમૃક સંપ્રદાયોના સમાજમાં.

પ્રશ્નકર્તા: મારો ફેન રાજ એક વખત એના ફેમીલી સાથે જાત્રાએ ગયો હતો. તે દરમિયાન રાજે જોયું કે એક મંદિરમાં પંડિતે મૂર્તિને વિવિધ ભોગ ચડાવ્યા હતા, જેમાં એક વાનગીમાં બટાકા હતા. રાજે આ વિષે મને કહેતાં કહ્યું કે, “કોઈ પંડિત ભગવાનને બટાકાવાળી વાનગી કેવી રીતે ઘરી શકે? કૈન ધર્મ આને મંજૂરી આપતું નથી. આ પંડિતને સાચા ધર્મ અને ભગવાનને શું ઘરાવાય એનું જ્ઞાન નથી.”

મને પણ આ વાત સાંભળીને થોડું અજુગતું લાગ્યું કે એ પંડિતે આવું કેમ કર્યું હશે?

આપ્તપુત્ર : દરેક ધર્મ એમના વ્યુ-પોઇન્ટના આધારે ચાલતા હોય છે. આપણે જે જગ્યાએ આજે ઊભા છીએ તે બધા જ વ્યુ-પોઇન્ટમાંથી પસાર થઈને આગળ આવી ગયા છીએ. જેમ દરેક ધોરણ પ્રમાણે શિક્ષણ એકસરખું ન હોય ને? અમુક ધર્મોના વ્યુ પોઇન્ટના હિસાબે બટાકા ન ખવાય અને બીજા ધર્મોની માન્યતા પ્રમાણે ખાવામાં વાંધો નહિં. આપણી માન્યતાના આધારે કોઈ ન ચાલતું હોય એ માટે આપણે ભાવ બગાડવા ન જોઈએ, નહિં તો આપણને બંધન થશે.

પ્રશ્નકર્તા: હું એક દિવસ મારા મિત્રના પરિવાર સાથે એક આશ્રમમાં ગયો. ત્યાં મેં જોયું કે એમના ગુરુ અમુક દર્શનાર્થીઓને પૂજા, ધ્યાન અને અન્ય ધાર્મિક વિધિઓ તથા ક્રિયાઓ કરવા બાબત ઉપદેશ આપત્તા હતા. તે જોઈને મને વિચાર આવ્યો કે દાદા ભગવાનના સિદ્ધાંતો કરતાં આ બદ્યું અલગ છે. આ ઉપદેશો મને મારા અંતિમ ધ્યેય તરફ જવામાં મદદરૂપ થાય એવું ના લાગ્યું. આ જોઈને મને તે ગુરુ અને સંપ્રદાય વિશે બહુ નેગેટિવ ઓભ્યું થઈ ગયું, કે અહીં તો આવવા જેવું જ નથી. તો આને વિરાધના થઈ કહેવાય?

આપ્તપુત્ર : આપણે ફેમીલી સાથે કે ફેન્ડ સર્કલ સાથે ગયા હોઈએ તો આપણે ત્યાં બદ્યું જોવાનું, દર્શન કરવાના પણ પછી ભૂલ નહિ કાઢવાની. અને ક્રિયાથી માંડી નિયમો બદ્યું જ બદા ધર્મના અલગ જ હોય એટલે આપણે એ ખોટું છે કે સાચું એ ચેક કરવા નહિ જવાનું. કુભિક માર્ગ એટલે આવું જ હોય, તમને ત્યાં અક્રમ જોવા નહિ મળે. કુભિક એટલે ક્રિયાઓ જ હોય. બદા ધર્મોએ શાંતિ માટે અલગ-અલગ રસ્તાઓ અને ક્રિયાઓ દેખાડી છે. કોઈને ભજનથી શાંતિ થાય, કોઈને યોગક્રિયા માફક આવે, કોઈ માળા ફેરવીને ભક્તિ કરતા હોય. જ્યારે અક્રમ એટલે સમજણ અને ભાવ-ક્રિયાનો માર્ગ. એટલે બીજે અક્રમ જેવું શોધવા જશો તો અવળું જ દેખાશે અને દ્રેષ્ટભાવ જ થશે. હવે આપણે અક્રમમાર્ગ વિજ્ઞાનથી જવા માગીએ છીએ. બદા પોતપોતાના વ્યુપોઈન્ટથી સાચા છે. તમને આ અનુકૂળ આવે છે તો તમે આ કરો છો અને એને એ અનુકૂળ આવે છે તો એ કરે છે પણ દ્રેષ્ટભાવ નહિ કરવાનો અને થઈ જાય તો એના માટે જ દાદા એ બીજુ કલમ આપી છે કે, ‘કોઈ પણ ધર્મનું પ્રમાણ ન દુભાય.....’ એ બોલવાની અને શક્તિ માગવાની. અને એ ચાદ રાખવાનું કે આપણે દ્રેષ્ટભાવ હોય તો આપણી વાણી પણ વાંકી નીકળે. દાદાએ કહ્યું કે, “જ્યારે સંજોગ મળે ત્યારે આ બદા મંદિરે દર્શન કરવા જવાનું અને જે વિરાધનાઓ થઈ ગઈ હોય તે ધોઈ નાખવાની.”

**Get ready
to Win This
CONTEST**

9 kalams

9 Akram
Youth

15 questions
For Every Month

Exciting Prizes
to be Won

The power of 9 QUIZ

Today's Youth App

The Official App of Dada Bhagwan Youth Group
for visiting youth.dadabhagwan.org
for downloading Free PDF of **Akram Youth magazine**
for **Subscribing** to Akram Youth Magazine
to play **The Power of 9 QUIZ**
and much more...

View this page
in AR App

BHAKTI

KARAOKE

નિશ્ચયથી નમન કરું★

Nischay thi naman - Bhakti Pad
<http://bit.do/nichay-thi-naman>

Nischay thi naman - Instrumental
<http://bit.do/nischay-thi-naman-instru>

Download
Audio Pad
and sing along.

Upload your recorded version
on Akram Youth Facebook Page
before 1st Mar 2020 & win prizes.

નિશ્ચયથી નમન કરું દાદા સુચરણા, વ્યવહારે વંદન કરું, અભેદ દેવોગણ.
પ્રથમ પાયે લાગુ હું, અધ્યબ્ધ જુનેશ્વર મૂળ, મહાવીર ને સર્વજ્ઞ સહુ, તીર્થકર વીતરાગ.
નમો ભગવતે વાસુદેવાય, શ્રીકૃષ્ણ મમઃ, નીલકંદ ઊં નમઃ શિવાય, અર્દ્ધ નારી નટેશ્વર.
સહજાનંદ સ્વામી નારાયણ, મદ્દકી ઘોડી સવાર, વંદે વલ્લભાચાર્યજી, જગાગુરુ શંકરાચાર્ય.
નમસ્કાર જરથોસ્તને, પૂજક સુર્ય અગન, કાઈસ્ટ ખ્રિસ્તી જુસસને, વિશ્વ પ્રેમનું ગરણ.

યા અલ્લા પરવર દિગાર, પચ્ચાંબર ચંદ્ર કુરાન, ગુરુ નાનકને નમન, ગૌતમ બુદ્ધ ભગવાન,
નમું મીર-નરસીહને, આખા-કબીર-જલારામ, તાનેશ્વર-એકનાથ સંત, સાંઈ-તુલસી-તુકારામ.
સાધુ-સાધ્વી-આચાર્યને, ભક્તો જૈનોને નમું, સાધુ-સાધ્વી-આચાર્યને, ભક્તો વેદાંતીને નમું.
સાધુ-સાધ્વી-આચાર્યને, ભક્તો પુષ્ટિ પંથ, સાધુ-સાધ્વી-આચાર્યને, ભક્તો સ્વામિનારાયણ.

નમન હો ભક્તોને, નમતા જુસસ-જરથોસ્તને, વંદુ પ્રેમે પૂજતા, અલ્લા-નાનક ભક્તને.
શાસન દેવી-દેવતા, નમું હું વારંવાર, આધશક્તિ માં અંબા, કરો કૃપા અપાર.
ધૈમાનિક જ્યોતિષ દેવો, ભુવનવાસી વ્યંતર, વ્યવહારે વંદન કરું, કરો મોક્ષ મુજ સુતર.
નિશ્ચયથી નમસ્કાર કરું સર્વ સિદ્ધ ભગવંતને, સર્વ જ્ઞાની બ્રહ્માંડ તણા, તીર્થ સ્વામી સીમંઘરને.

નિશ્ચયથી નમસ્કાર કરું, સર્વજ્ઞ દાદા ભગવાનને, સર્વ દાદા જ્ઞાનીને, વર્તમાન તીર્થકરોને.
ઊં પરમેષ્ઠિ ભગવંતોને, પંચ પરમેષ્ઠિ ભગવંતોને, ત્રિષ્ણિ સલાખા પુરુષોને, નમું સંતો, સતપુરુષોને.
ફરી ફરી નિશ્ચે નમું, મૂર્તિમાન મોક્ષ સ્વરૂપને... દસ લખ વરસે પ્રગાઢી, પ્રત્યક્ષ પ્રગટ જ્યોતને.

દાદાશ્રીના પુસ્તકની ઝલક

દરેકનું એનાં

પ્રમાણમાં સાચું છે.

એટલે દરેકનું જે

સ્વીકાર કરે છે,

એનું નામ

સ્યાદવાદ.

કોઈપણ ધર્મનું પ્રમાણ ન દુભાય...

દાદાશ્રી : કોઈનુંચ્ય પ્રમાણ ના દુભાવવું જોઈએ. આ કોઈ ખોટો છે, એવું ના લાગવું જોઈએ. આ ‘એક’ એ પણ સંખ્યા કહેવાય કે ના કહેવાય ?

પ્રશ્નકર્તાઃ હા.

દાદાશ્રી : તો ‘બે’ એ સંખ્યા કહેવાય કે ના કહેવાય ?

પ્રશ્નકર્તાઃ હા, કહેવાય.

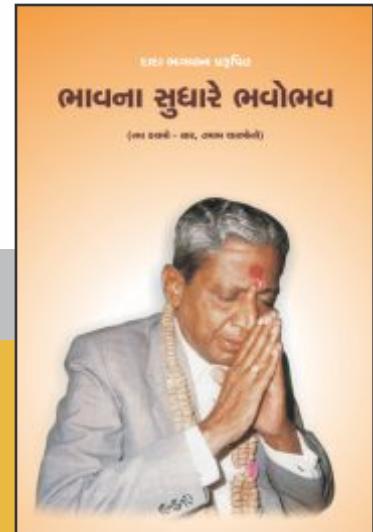
દાદાશ્રી : તો આપણા ‘સો’વાળા શું કહે ? ‘અમારું સાચું, તમારું ખોટું’ એવું ના કહેવાય. બધાનું સાચું છે. ‘એક’નું ‘એક’ના પ્રમાણમાં, ‘બે’નું ‘બે’ના પ્રમાણમાં, દરેકનું એનાં પ્રમાણમાં સાચું છે. એટલે દરેકનું જે સ્વીકાર કરે છે, એનું નામ સ્યાદવાદ. એક વરસ્તુ એના ગુણધર્મમાં હોય, પણ આપણે એ અમુક જ ગુણનો સ્વીકાર કરીએ ને બીજાનો સ્વીકાર ના કરીએ, ખોટું છે. સ્યાદવાદ એટલે દરેકનું પ્રમાણપૂર્વક. ૩૬૦ ડિગ્રી હોય તો બધાનું સાચું, પણ એની ડિગ્રી સુધી એનું સાચું અને આની ડિગ્રી સુધી આનું સાચું.

એટલે મુસ્લિમ ધર્મેચ ખોટો છે એવું આપણાથી બોલાય નહીં. દરેક ધર્મ સાચા છે, ખોટા નથી. આપણે કોઈને ખોટું કહી શકીએ જ નહીંને ! એ એનો ધર્મ છે. માંસાહાર કરતો હોય, એને આપણે ખોટા કેમ કરીને કહી શકીએ ?! એ કહેશે, માંસાહાર કરવો એ મારો ધર્મ છે. તો આપણાથી ‘ના’ ન કહેવાય. એ એમની માન્યતા છે, બિલિફ છે એમની. આપણે કોઈની ‘બિલિફ’

તોડી ના શકીએ. પણ આપણા માણસો જો માંસાહાર કરતાં હોય તો આપણે એમને કહેવું જોઈએ કે, ‘ભાઈ, આ સારી વસ્તુ નથી.’ પછી એને કરવું હોય તેને આપણાથી વાંદો ના ઊઠાવાય. આપણે સમજાવવું જોઈએ કે આ વસ્તુ ‘હેલ્પફૂલ’ નથી.

સ્યાદ્વાદ એટલે કોઈ ધર્મનું પ્રમાણ ન દુભાય. જેટલા પ્રમાણમાં સત્ય હોય એટલા પ્રમાણમાં સત્ય એને કહે અને બીજાં જેટલાં પ્રમાણમાં અસત્ય હોય તેને અસત્ય પણ કહે. એનું નામ પ્રમાણ દુભાવે નહીં. કિશ્ચિયન પ્રમાણ, મુસ્લિમ પ્રમાણ, કોઈ પણ ધર્મનું પ્રમાણ દુભાવાવું ના જોઈએ. કારણ કે બધાં ૩૬૦ ડિગ્રીમાં જ આવી જાય છે. રિયલ ઈઝ ધી સેન્ટર અને ઓલ ધીઝ આર રિલેટિવ વ્યુઝ. સેન્ટરવાળાને માટે રિલેટિવ વ્યુઝ બધા સરખા છે. ભગવાનનું સ્યાદ્વાદ એટલે કોઈને કિચિત્માત્ર દુઃખ ના થાય, પછી ગમે તે ધર્મ હોય !

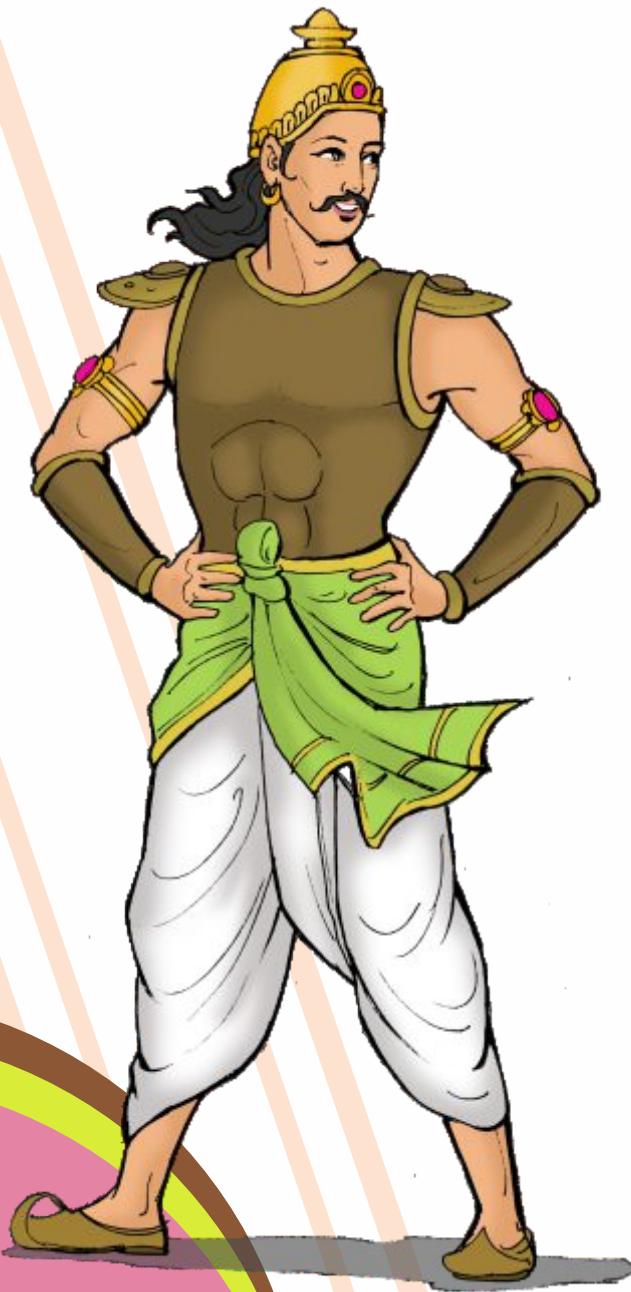
એટલે એ સ્યાદ્વાદ માર્ગ એવો હોય. દરેકના ધર્મને સ્વીકાર કરવો પડે. સામો બે ધોલ મારે તે પણ આપણે સ્વીકાર કરવો જોઈએ. કારણ કે જગત આખું નિર્દોષ છે. દોષિત દેખાય છે, તે તમારા દોષે કરીને દેખાય છે. બાકી જગત દોષિત છે જ નહીં. અને તે તમારી બુદ્ધિ દોષિત દેખાડે છે કે, આણે ખોટું કર્યું.

કોઈ પણ ધર્મનું પ્રમાણ
દુભાવાવું ના જોઈએ. કારણ
કે બધાં ૩૬૦ ડિગ્રીમાં જ
આવી જાય છે. રિયલ ઈઝ
ધી સેન્ટર અને ઓલ ધીઝ
આર રિલેટિવ વ્યુઝ.

મહાન પુરુષોની જાંખી

સિદ્ધરાજ જ્યસિંહ

જ્યસિંહ સોલંકી (ઈ.સ. ૧૦૮૧-૧૧૪૩) ચોથા અને સૌથી વિધ્યાત સોલંકી રાજવી હતાં. તેમણે ઈ.સ. ૧૦૮૬થી ઈ.સ. ૧૧૪૩ સુધી ગુજરાત પર શાસન કર્યું. તેઓ ગુજરાતમાં પોતાના ઉપનામ ‘સિદ્ધરાજ’થી વધુ ખ્યાતનામ થયા. તેમનો રાજ્યકાળ ગુજરાતનો સુવર્ણયુગ ગણાય છે. મુસ્લિમ આક્રમકો સામે ગુજરાતનું પતન થયું તે પહેલાંનું આ છેલ્લું હિન્દુ સામ્રાજ્ય હતું.

મહારાજ સિદ્ધરાજના સમયમાં તેમના રાજ્યની બધે બોલબાલા થઈ રહી હતી. દૂરદૂરના પ્રવાસીઓ ગુજરાત જોવા આવતા. અહીંના કલાકારો, કલા, સ્થાપત્ય અને વિદ્યા પર બધા ઓવારી જતા. સાથે અહીં એવું ન હતું કે રાખને ગમતા દેવને જ સહૃ માને ! રાખને રૂચતો ધર્મ સહૃ પાળે ! પ્રજા અનેક ધર્મ પાળતી. વળી અન્ય ધર્મ તરફ લોકો ઉદાર ભાવ રાખતા.

મહારાજ સિદ્ધરાજના કુળનો શૈવધર્મ હતો. તેઓ સોમનાથ મહાદેવને પોતાના દેવ માનતા. તેઓ પોતાનો ધર્મ પાળતા અને બીજા ધર્મને સમભાવથી જોતા. પોતે શિવ મંદિરમાં સદા જાય; પણ એથી વિષયુ મંદિર કે જૈનોના દેરાઓ પર દેખ એવું નહિ !

સોરઠના મંત્રી સજજન મહેતાએ

ગિરનાર પર રાજ્યના પૈસે દેરાં બંધાવ્યા, તોય અને મંજૂરી આપી. અને અનેક લોકોનો વિરોધ હોવા છતાં તેમણે વેશ બદલીને પણ પોતે જૈનોના મહાતીર્થ એવા શાશ્વતજ્યની ચાત્રા કરી હતી.

ધર્મધિ લોકો જ્યારે આડીઅવળી વાતો કરે ત્યારે મહારાજા સિદ્ધરાજ કહેતા, ‘જે શાંતિ-સંતોષથી ને પડોશી સાથે પ્રેમથી રહે, એ ખરી પ્રજા, એ ખરો નાગરિક. મારા માટે તો શૈવ, વૈષ્ણવ કે જૈન સૌ સમાન છે. મારી પ્રજામાં તો મુસલમાન પણ છે. જે આ ભૂમિને વફાદાર રહે, પોતાને આ દેશનું સંતાન માને, અને શાંતિથી પોતાના ધાર્ઢેવને પૂજે એ મારી પ્રજા, એ મારા રક્ષણાની અધિકારી !’

‘નાગર અને જૈનો મારી બે આંખો છે. એ બંને વર્ગના લોકો મારા રાજ્યના મંત્રીઓ છે. હું કઈ આંખને રાખું ને કોને ફોડું ?’

‘રજપૂતો મારી બે ભૂજાઓ છે : કોઈ શૈવ છે, કોઈ વૈષ્ણવ છે. કઈ ભૂજા રાખું અને કઈ કાપું ?’ ‘શુદ્ધો તો મારા પગ છે. પગ નબળા હોય તો આખું શરીર નબળું ! મારા પગ કાપું એવો હું મૂર્ખ નથી.’

‘મારે કોઈ ઝાતિ નથી, જાતિ નથી, વર્ણ નથી. મારી પાસે તો એક પિતાની પ્રજા જેવી આ પ્રજા છે.’

‘પ્રજા કાળી-ગોરી હોય. પ્રજા બળવાન-નિર્બળ હોય; પ્રજા ઊંચી-નીચી હોય: બાપની નજર બધા પર સમાન.’

સિદ્ધરાજના દરબારની ઘણી આગળ પડતી વ્યક્તિ અન્ય ધર્મની, મુખ્યત્વે જૈનધર્મ હતી. જોકે સિદ્ધરાજે કોઈ પણ ધર્મને રાજકારણમાં દાખલ થવા દીધો ન હતો. શરૂઆતમાં સિદ્ધરાજની સત્તા મજબૂત કરવા માટે તેના જૈનમંત્રીઓ અને જૈનધર્મના આગેવાનોએ આગળ પડતો ભાગ ભજવ્યો હતો. પણ સિદ્ધરાજે કદી કોઈ ધર્મ પ્રત્યે પક્ષપાત દાખલ્યો ન હતો. તેમણે જૈનો પર મૂકવામાં

ધર્મધિ લોકો જ્યારે
આડીઅવળી વાતો કરે
ત્યારે મહારાજા સિદ્ધરાજ
કહેતા, ‘જે શાંતિ-
સંતોષથી ને પડોશી સાથે
પ્રેમથી રહે, એ ખરી પ્રજા

આવેલા અનેક પ્રતિબંધો નાખૂં કર્યા.

મુસ્લિમો પ્રત્યે પણ તેમણે સમભાવ દાખલ્યો છે. એક વખત સાંપ્રદાયિક રમખાળો ફાટી નીકળતાં અમુક ધાર્મિક સ્થળો ધ્વંશ પામ્યા હતાં. સિદ્ધરાજે આ ઘટનાની નોંધ લઈને તપાસ હાથ ધારી અને દોષિતોને દંડ કર્યો તેમ જ નવી મણિદ બનાવવા માટે એક લાખ બલોતરા (સ્થાનિક સિક્કા) આપ્યા. આ બાબત એટલે વધુ મહત્વની બને છે કારણ કે પૂર્વે સિદ્ધરાજ પરિવારના આરાધ્યાદેવ સોમનાથ મંદિર પર મહમદ ગગનીએ ૧૭ વાર આક્રમણ કરી તેને ભાંગ્યું હતું તેમ છતાં તેમણે આ ઉદારતા બતાવી. આ બધા પ્રસંગો ધર્મસહિષ્ણુતા અને ન્યાયપ્રિયતાની સાક્ષી પૂર્ણ છે.

ચાલો, આપણી જતને ચકાસીએ...

આપણને તો એમ જ લાગે છે કે, ‘મારાથી તો કોઈ ધર્મનો અહ્મદુભાતો જ નથી.’ પણ શું એ સત્ય છે?

નીચે અમુક એવી પરિસ્થિતિઓ દર્શાવી છે કે જે લગભગ બધાના જીવનમાં સર્જતી જ હોય છે. તો ચાલો, ચેક કરીએ કે આવી પરિસ્થિતિઓમાં આપણા ભાવ કચારેય બગાડ્યા છે?

૧. તમે કોઈ મંદિરમાં ગયા હોવ અને કોઈ તમને ત્યાં ફોટો પાડવાની ના પાડે અથવા ત્યાંના અમુક નીતિ-નિયમો વિષે જાણો ત્યારે...

હા / ના

૨. તમે કોઈપણ માધ્યમથી (ટી.વી., ઈન્ટરનેટ, રેડિયો, વગેરે.) કોઈ સંપ્રદાય વિશે વાતો સાંભળી હોય ત્યારે...

હા / ના

૩. કોઈ ધર્મ કે સંપ્રદાયના સાધુ કે ફોલોઅર્સની લાઈફસ્ટાઇલ જોઈને ...

હા / ના

૪. તમે પોતે જે સંપ્રદાયમાં માનતા હોવ, ત્યાં તમારી ઈરછા વિરુદ્ધ આચરણ અથવા તમારી અપેક્ષા પૂર્ણ ન થાય ત્યારે...

હા / ના

૫. કોઈપણ ધર્મ કે સંપ્રદાયના પ્રોગ્રામમાં ફોલોઅર્સની ખૂલ ભીડ હોય ત્યારે...

હા / ના

૬. કોઈ વ્યક્તિ જોડે કંઈ પણ અથડામણ કે મતભેદ થાય અને તેથી તમે તે વ્યક્તિ જે ધર્મ કે સંપ્રદાયમાં માનતી હોય એમના વિશે એવું દ્રઘપણે માની લો કે આ બધા લોકો આવા જ હોય...

હા / ના

૭. તમે જે સંપ્રદાય અને ધર્મગુરુને પૂજતા હોવ તેનું અપમાન બીજા કોઈ સંપ્રદાય કરે ત્યારે તમને તે સંપ્રદાય કે તેમના ધર્મગુરુ વિશે નેગેટિવ વિચાર આવે છે?

હા / ના

૮. જ્યારે બે અલગ-અલગ ધર્મના લોકો કોઈ બાબત માટે ઝઘડે ત્યારે...

હા / ના

જો ઉપરના કોઈપણ પ્રશ્નમાં આપણી ‘હા’ હોય તો આપણે જાણ્યે-અજાણ્યે ધર્મ સંપ્રદાય તો ઠીક પણ એમના ભગવાનની વિરાધના પણ કરી ચૂક્યા છીએ.

આવી પરિસ્થિતિઓમાં આપણે સાચી વાત જાણ્યા વિના અપરાધ કે અવર્ણવાદમાં અજાણતા જ ફસાઈ શકીએ છીએ. માટે ખાસ સત્ય હકીકત જાણીએ અને બીજુ કલમ બોલીને આવું કચારેય ન થાય એવો દ્રટ નિશ્ચય કરીએ.

#કવિતા

દાદાના ચુવાનો દ્વારા

સાચો હોય ભલે તમારો, પણ કોઈ ધર્મ ખોટો ન હોય...
બધા ધર્મ યોગ્ય છે, કોઈ નાનો ને વળી કોઈ મોટો ન હોય..

કૃષ્ણા એ ધૈર્યાવ મારા, બીજા પારકા એવું કહું નથી..
ધર્મો એ ઘણું શીખવ્યું, પક્ષપાતી વલણ શીખવ્યું નથી..

મહાવીર કહો કે રામ કહો, સહુએ વિતરાગતા કહી છે..
પોત-પોતાના સ્તરે, હરેક ધર્મે માત્ર છુટવાની વાર્તા કરી છે..

વર્તુળમાં જે જ્યાં છે ત્યાં, તેની દ્રષ્ટિએ એ એકદમ સાચો છે..
કેન્દ્રમાં ઊભેલો બરાબર જાણો, ન કોઈ ઉંચો છે ન કોઈ નીચો છે..

અંતિમ ધર્મ જો જાણવો હોય તમારે ?, તો એ સ્વધર્મ છે..
આત્મજ્ઞાની ને ખોળી, ઓળખાણ ખુદની કરવી એ જ મર્મ છે..

દાદાના ચુવાનો દ્વારા

View this page
in AR App

Ymht and iStar

participants visit various places of worship in Ahmedabad.

Gurudvara, S.G. Highway

Dargah, Thaltej

Church, Sargasan

Iskcon Temple

વર્ષ: ૭, અંક : ૦૬
સંખ્યા અંક : ૮૧
જાન્યુઆરી ૨૦૨૦

Date of Publication 22nd of every month
RNI No. GUJGUJ/2013/53113
Reg. No. G-GNR-310/ valid upto 31.12.2022
Licensed to Post without Pre-payment
No. PMG/HQ/104/2020-2022
valid upto 31.12.2022
Posted at Adalaj Post Office on
22nd of every month

The First Augmented Reality Magazine **Akram Youth AR App**

View this page
in AR App

Good News for Everyone

Akram Youth AR
in just **30 mb**

1 Step

Download
Akram Youth
AR App

2 Step

Download
magazine
pack of desired
Issue

3 Step

View this
magazine
through
the App

For details, watch the intro video in the app.

<http://tiny.cc/akramyouthar>

Send your suggestions and feedback at: akramyouth@dadabhagwan.org

Printed and Published by Dimple Mehta on behalf of Mahavideh Foundation-Owner.

Printed at : Amba Offset, B-99, GIDC, Sector-25, Gandhinagar – 382025.